

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Nr. 7

15. Juni

67. Aarg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1946

FREDERIKSHAVN

byder hermed Deltagerne
i Aarsmødet den 18. Juni
hjertelig Velkommen!

LEVERANDØRER TIL DE SAMV. PLANTNINGS-
FORENINGER OG HEDESELSKABET

SKOVFRØKONTORET

JOHANNES RAFF & SØN NORMASVEJ 21 · KØBENHAVN-VALBY · TELF. VALBY 2

Leverer alle Arter Skovfrø efter forudgaaende Undersøgelse
ved Statsfrøkontrollen i København samt med nøje Angivelse
af Proveniensen. — Prisliste sendes paa Forlangende.

Brostrøms
Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle
Planter for Have,
Mark og Skov —

Haardføre og veldrevne
Arter for ethvert Formaal

Forlang Tilbud
Vi garanterer Kvaliteten

A/s Skive Markfrøkontor

Grundlagt 1896
Telf. 94 Skive

Frøavl Frøhandel

Hulkjærhus
Planteskole

Rødkjærsbro
Telefon Ans 25

Planter til
Skove
Læhegn
Haver

PALUDANS
PLANTESKOLE

— KLARSKOV —
130 Tdr. Land.

Skovplanter,
Hæk- og Hegnsplanter,
Allétræer,
10 Millioner Prikkeplanter.

orlang Prisliste.

TELEF. N KLARSKOV NR. 9.

Frøavlscentret
HUNSBALLE

Holstebro · Tlf. 353
Frøavl og Frøhandel

Randers
Planteskole

v. Petri Petersen
Telefon 423

Alt i haardføre
og veludviklede Planter
til Have, Mark og Skov

Frøcontoret

(for undersøgt Markfrø)
— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

A/s SØNDERJYDSK
FRØFORSYNING

Frøavl & Frøhandel

Aabenraa

Telefon 3047

Den sjællandske Bondestands Sparekasse
Vestervoldgade 107 København V

82 Kontorsteder paa Sjælland

ALLE SPAREKASSEFORRETNINGER UDFØRES

Aktieselskabet
**Veje Bolte-
& Møtrikfabrik**

Grundlagt 1899

Telefon 2120

Telegr.-Adr.: Boltefabriken

Alle Slags Bolte, Skruer
og Skinnespiger

Leverandør til
De danske Statsbaner

Trifoliums Frø
giver stor Høst.

Sydvestjyske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 58

RØDE DRÆNRØR

føres altid paa Lager fra 2" til 8". — Tilbud til Tjeneste.

**A/S Gammelgaard Teglværk,
Skive.**

Telefon 187.

Petersværk Betonvare-Industri.

Nørresundby. — Tlf. 1055 (2 Lin.)

Alt i Betonvarer efter D. S. 400.

Renseanlægget „Ringtanken“ (Dansk Patent Nr. 59820).
Egne Fremstillingsmetoder af højeste Standard.

RØDE DRÆNRØR TAGSTEN MURSTEN =

**Kählers Teglværk
KORSØR**

Bjerringbro Cementvarefabrik

ved Th. Petersen
Telf. 111, Bjerringbro

Alle \triangle -mærkede Rør
Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort Lager

Altid leveringsdygtig

RESENBRO CEMENTSTØBERI

v/ Ingeniør C. G. Madsen
Telefon 34

Prima Betonrør efter dansk
Ingeniørforenings Normer
Mrk. \triangle i alle gangbare Di-
mensioner fra 10—60 cm saa-
vel med som uden Muffe.

FORLANG TILBUD

Røde Drænrør

indtil 16" Diameter

A/8 Hvorslev Teglværk
pr. Ulstrup
Telefon 67 Ulstrup

Skive Cementstøberi

KNUD ØSTERGAARD
Telefon 921

Normrør

med Garantimærket \triangle
Imprægnering
Brøndrør

Nivaagaards Teglværk

Telf. Nivaa Nr. 9 Nivaa St.

Drænrør i alle Dimensioner
fra 2" til 15". — **Lerrør** med
og uden Muffe fra 6" til 15"

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

PRIMA, RØDE DRÆNRØR

i Størrelse fra 2 til 15 Tommer.

Indhent Tilbud.

Tlf. Højslev 3.

Røde — 2"—12" — Drænrør.

Forlang Tilbud.

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker.
Rosenørnsallé 18. — København V. — Central 282.

Kroghsgades Cementstøberi

v/ J. C. HALVORSEN
& SØNNER.

Kontor: Dannebrogsgade 22,
Aarhus.

Tlf. 5019—5020.

Ny Fabrik i Vejlbj.

Tlf. Riisskov 9319.

Alt i Betonvarer D. S. 400.

HORN BÆK Cementvare- og Mørtelfabrik

Marius Ødum

Telef. 400 Randers

Kun \triangle -mærkede Varer
føres. - Største Lager.
Bedste Kvalitet. - For-
lang Tilbud

Stenvad Cementstøberi

Telf. 6 Stenvad

Arnold Westmark

Alle \triangle mærkede Rør føres
Altid leveringsdygtig

Midtjydske Teglværkers Salgskontor

Telefon **Skive** 1030

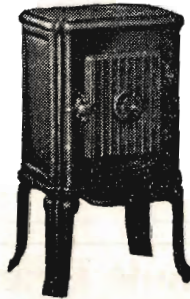
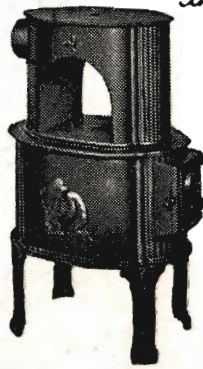
S. m. b. A.

Telefon Viborg 1330

Alle Størrelser i Drænrør leveres

RIBE Brændeovne og Tørveovne

Til indenlandsk Brændsel og Briketter anvendes med størst Fordel vore nye Modeller.

Brochure paa Forlangende

Henvend Dem til vore Forhandlere eller til os

A/S RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON 261 & 262

Brunkul
Mergel
Kalk

H. THEUT

VIBORG · Telf. 1560 - 1559

Viborg Byes og Omegns
Sparekasse

Telef. 1400 (3 Lin.)

Sct. Mathiasgade 68
Kontortid: Kl. 9—15

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15

Telefon: 1500
(5 Linier)

Kontor i Karup

Rødkjærsbro Cementvarefabrik

ved I. T. BIRK · · · · · Telef. Rødkjærsbro 14

Fører kun Δ mærkede Varer.

Alle Arter Betonvarer til Afvanding og Kloak føres.

FORLANG TILBUD

Eliidshøj Kridt- & Kalkværk

v/ C. M. Christiansen, Aarhus
Tlf. Eliidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af Jordbrugskalk
samt Foderkridtmel

Hammerum Heereds
Spare- og Laanekasse

HERNING

Telefon 10 og 314

Østergade 6
Kontortid

10—12,30 og 14,30—17

Teglværkernes
Salgskontor

ESBJERG

Telf. 265—546

DRÆNRØR

2" — 15"

MURSTEN

TAGSTEN

Aktieselskabet
Aarhus Privatbank

— stiftet 1871 —

Aarhus: Hovedkontor

København Nygade 1

Aktiekapitalen ca. 17 Mill. Kr.
hæfter til Sikkerh for alle Indskud

Tegn Annonce i

Jydsk Telefonbog

Jydsk Telefon-Aktieselskab
Aarhus

Aktieselskabet

Brødrene Brincker

Grelsdal Hammerværk pr. Vejle
Grundlagt 1867

Specialitet: Tørvegrebe, Tørvespader, Drænværktøj, Lyngleer.

Alle Slags Grebe, Forke, Spader, Roehakker, Høstleer
og Haveredskaber leveres med fuld Garanti.

AALBORG TAFEL AKVAVIT.

Hedeselskabets Tidsskrift

Nr. 7

15. Juni 1946

67. Aarg.

Indtrædende Medlemmer indtegnes hos Selskabets Forretningsførere. Medlemsbidraget er enten aarlig mindst 5 Kr. eller en Gang for alle mindst 100 Kr. Større Bidrag modtages gerne. Tidsskriftet udgaar ca. 16 Gange aarligt og sendes uden Vederlag til Selskabets Medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets Hovedkontor, Viborg. Annoncepris 30 Øre pr. mm. Oplag 19,200 Eksemplarer.

Indhold: Hedeselskabets Aarsmøde. — Uddeling af Legater til Hedeopdyrkere 1946. — Mindre Meddelelser.

Hedeselskabets Aarsmøde.

Som allerede meddelt afholder Hedeselskabet i Aar sit Repræsentantskabsmøde i Frederikshavn den 18. Juni med Udflugt for Aarsmødets Deltagere den 19. Juni.

Der er i Aar kun ganske faa, der har meldt Forfald, saaledes at man ogsaa paa dette Omraade er ved at vende tilbage til den sædvanlige store Tilslutning, som Krigens vanskelige Rejseforhold i nogle Aar satte en Stopper for.

Aarsmødet vil desuden i Aar blive præget af en Del Gæster, som ikke før har været repræsenteret, idet der foruden Repræsentanter for de lokale Myndigheder og Organisationer, der har Forbindelse med Hedeselskabet, vil komme Gæster fra Færøerne og fra Norge og Sverige. Fra Færøerne kommer Sysselmand *Djurhuus* og Konsulent *Jacobsen*, fra Norge Godsejer *Leiv Blakstad* som Repræsentant for Det norske Skogselskap, fra Sverige Ryttmästare *N. R. Berg*, Rødjenäs, som Repræsentant for Svenska Skogsvårdsförening og Direktør, Jägmästare *A. Wigelius* som Repræsentant for Skogsselskapet, Gøteborg.

Det er første Gang i mange Aar, at Hedeselskabet har Gæster faa Norge og Sverige, ligesom det vist ikke er sket før, at der har været Gæster fra Færøerne.

Den 18. Juni vil der om Eftermiddagen, naar Repræsentantmødet er sluttet, blive Lejlighed til en Rundtur i Bil i Frederikshavn for at se en Del af de mange smukke Seværdigheder, Byen raader over, og

undtagelsesvis vil det ogsaa blive muligt at faa nogle af de tyske Befæstningsanlæg at se.

Den 19. Juni kører Deltagerne i Aarsmødet og Gæsterne i Biler ud i Omegnen. Tolne Bakker med den smukke Skov beses, der aflægges Besøg ved Opdykningsarbejderne og Lejren i Jerup og sidst køres over Gaardbo Sø Nord paa, saaledes at der sluttet af med Frokost i Gammel-Skagen.

Frederikshavn er en ældgammel By, vel bedst kendt historisk i Forbindelse med Navnet Fladstrand, som Tordenskjold gjorde berømt. Byen er i de senere Aar vokset meget stærkt og tæller nu 17 000 Indbyggere. Det er navnlig den fortrinlige Statshavn, der har skabt dens Muligheder. Herfra er der daglig Forbindelse til Sverige, og ca. 200 store søgaaende Kuttere har deres Hjemsted her, saaledes at Byen har en af de største Fiskerihavne i Landet.

Byens Industri er først og fremmest knyttet til Havnen, og navnlig præget af sit Skibsbyggeri, idet saaledes A/S Frederikshavns Værft og Flydedok alene beskæftiger ca. 1000 Mand.

Frederikshavn er først og sidst turistmæssig kendt for sin næsten endeløse Hovedgade, hvilket man ogsaa forstaar, naar man hører at Byen er 12 km lang fra nord til syd, »klemt inde« mellem Jernbanen og Kysten. Men ogsaa Bangsbo Parken, Møllehusanlægget og Pikkerbakken er Navne, som erindrer Turisten om Naturskønheder af særlig seværdig Art. Kommer man længere ud i Omegnen har man Seværdigheder som Aasted-Dalen, Understed Bakker og Flade Bakker.

Fra de senere Aar er de interessante Boringer efter Gas jo knyttet til Frederikshavn og Omegn. Disse Boringers Værdi i en forsyningsknapp Tid vil kunne vurderes efter sin fulde Betydning, naar det oplyses, at der nu regnes med ialt at være hentet ca. 18 Mill. m³ Gas ud af Jorden i Krigsaarene.

Uddeling af Legater til Hedeopdyrkere 1946.

Til Uddeling i Regnskabsaaret 1945—46 er Legatbeløb til Raadighed fra følgende Legatstiftere:

*Landstingsmand Jørgen Berthelsens Legat til Fordel for jyd-
ske Hededyrkere.*

Uddeles som Opmuntringspræmie eller Understøttelse.

Frøken Birgitte Lunds Legat.

2 aarlige Flidspræmier til Folk, der dyrker Hedejord.

Sølvvarefabrikant O. Poulsen og Hustrus Legat.

Portioner à 100 Kr. til Hedebeboere af Husmands- eller Arbejderstanden paa den jydsk Hede.

Proprietær Chr. Rathmann og Hustrus Legat.

Portioner à 100 Kr. som Tilskud eller Præmie for Læplantning, Dræning eller Mergling til Folk, som i længere Tid har haft Bopæl i eller ved Heden og særlig beskæftiget med Opdyrkning.

Sognefoged, Dannebrogsmænd Ole Chr. Jensens Mindelegat.

Til Præmie for Hedeplantning eller Moseopdyrkning.

Kreaturekspeditør Jens Holms Legat til Fordel for Det danske Hedeselskab.

Halvdelen af Renteindtægten maa anvendes til Hedeselskabets almindelige Formaal, Resten uddeles til Støtte og Opmuntring for Jordbrugere, som har vist særlig Vilje og Evne til Opdyrkning af Hede, Mose eller lignende uproduktive Arealer.

Lærerinde Fru M. Sørensen, Kastbjerg Skole.

Til en fattig arbejdsløs Hedeboer.

Alle Legaterne er uddelt med 200 Kr. til hver Legatnyder, idet det heller ikke har været muligt i Aar at fremskaffe det nødvendige Antal Sølvbægre.

Legaterne er i Aar efter foretagen Indstilling af Foreningen af jydsk Landboforeninger, De samvirkende jydsk Husmandsforeninger og Hedebruget af Hedeselskabet tildelt følgende:

Landstingsmand Jørgen Berthelsens Legat:

Jens Mathias Jensen, Askov.
 Jens Andersen, Madumflod, Ulfborg.
 Chr. Poulsen, Madumflod, Ulfborg.
 Ingvard Jensen, Madumflod, Ulfborg.

Kreaturekspeditor Jens Holms Legat:

Jens Østergaard, Høstrup, Haderup, Skive.
 Anton Sørensen, Rørbæk pr. Rørbæk.
 Christian Christensen Lund, Fræer Mark, Skørping.
 Husmand Rasmus Rasmussen, Grindsted Plantage, Grindsted.
 Jens H. Lorentzen, Tistrup Søndermark, Tistrup.
 Fru Sedonia Hansen, Varmløse, Kvissel.
 Husmand N. Chr. Jensen, Voldkær, Voersaa, Agersted.
 Husmand Marinus Pedersen, Dommerby, Nr. Saltum.
 Kresten Olav Jørgensen, Erthølle, Strandby, Farsø.
 Jens Peter Elkjær, Brorsensminde, Viborg.

Proprietær Chr. Rathmann og Hustrus Legat:

Niels Peter Kirkbæk, Kirkbæk, Nr. Saltum.
 Johannes E. Christensen, Sønderaaen, Knasborg, Aalbæk.

Sølvvarefabrikant O. Poulsen og Hustrus Legat:

Johannes Kvist, Siem, Terndrup.
 Niels E. Jensen, Hellum Hede, Skørping.

Efter foretagen Indstilling af De samvirkende Plantningsforeninger er der yderligere uddelt 4 Legatportioner, som senere vil blive meddelt, idet Uddelingen foretages paa Plantningsforeningernes Aarsmøde.

I det følgende gives en kort Omtale af de enkelte Legatmodtagere:

Jens Mathias Jensen, Askov, Ørnhøj. Jens Mathias Jensen er født den

25. Juni 1875 i Melhede i Nr. Omme. Han købte Gaarden i November 1909 for 5300 Kr. Den var da uden Besætning, kun faa og gamle, forfaldne Bygninger og kun lidt Avl. Han udbetalte 900 Kr., som han selv havde tjent, desuden havde han Midler til at indsætte 3 Køer og 2 Heste. Ved Overtagelsen var der 30 Tdr. opdyrket Jord i daarlig Kultur, Resten var Hede.

J. M. J. har siden opdyrket og merglet 105 Tdr. Land Hede, som

er drænet, hvor det er nødvendigt. Til Ejendommen er der nu 135 Tdr. Land, veldrevet Agerjord, ligesom der i Aarenes Løb er opført store tidssvarende Bygninger.

Besætningen er i Dag 50 Kreaturer, 28 Svin, 7 Heste samt Faar og Høns. Handelsværdien er under normale Forhold 70 000 Kr., Gælden er 19 500 Kr., men der er Værdier, der opvejer en Del af Gælden.

J. M. S.s Kone døde i 1926. Der har været 9 Børn, hvoraf 2 er døde som voksne.

J. M. J. er en Mand, hvis Flid og Nøjsomhed i al hans Færd kan tages til Eksempel for andre, og hans Retsindighed er almindelig kendt.

Jens Andersen, Madumflod, Ulfborg, overtog sin Ejendom i Foraaret 1904. Købesummen var 4000 Kr. + Aftægt. Jens Andersens Kapital var ved Overtagelsen 700 Kr.

I 1904 var der opdyrket 12—14 Tdr. Land. Nu er det opdyrkede Areal paa 48 Tdr. Land. Til Ejendommen hører tillige 13 Tdr. Land Eng.

Der er i Aarenes Løb købt Hede og Eng for 7000 Kr.

Bygningerne var daarlige ved Overtagelsen, Udhusene er nu bygget om, saa der er Plads til den udvidede Besætning.

Besætningen var ved Overtagelsen: 5 Køer, 3—4 Stk. Ungkvæg og 1 Hest. Nu er der 13—14 Køer, 16—17 Stk. Ungkvæg samt Svin, Faar og Fjerkræ og 4 Heste.

I Dag er Ejendomsskylden paa 26 000 Kr., og det faste Laan er nedbragt til 17 500 Kr., men dette Beløb er dog ikke Udtryk for J. A.s økonomiske Stilling. Han har klaret sig godt derude paa Heden.

Ejendommens Handelsværdi under normale Forhold — godt besat, som den er med Redskaber og Maskiner — er 50 000 Kr.

Chr. Poulsen, Madumflod, Ulfborg, overtog sin nuværende Ejendom i 1907.

Han havde først et lille Aarstid haft en Ejendom til 4 Køer i Hee. Købesummen var 10 700 Kr., hvoraf blev udbetalt 1500 Kr., og dermed var Chr. P.s Kapital opbrugt.

I 1907 var det opdyrkede Areal paa 15 ha Ager og Eng, nu er der ved Opdyrkning af Hede et Areal paa 50 ha Ager og Eng.

Bygningerne var ved Overtagelsen et halm- og lyngtækket Kroghus, men efterhaanden som Arealet blev større og Besætningen udvidet, maatte der bygges til, og

i 1927 kom saa den sidste store Udvidelse, idet der blev bygget nyt Stuehus, Laden blev forlænget, og den østlige Fløj med Svine- og Hestestald blev bygget, saa der nu staar en smuk firlænget Gaard.

Besætningen var i 1907: 4—5 Køer, 7—8 Stk. Ungkvæg, 6—7 Stk. Svin og 2 Heste. Nu er der: 20 Køer, 30 Stk. Ungkvæg, 20 Stk. Svin og 7 Heste samt Faar og Fjerkræ.

Ejendomsskylden var i 1907: 10 000 Kr. Nu er den 32 000 Kr., men denne Sum er sikkert lav.

Der er et fast Laan paa 20 000 Kr. og ingen Gæld, men dette Laan er dog ikke Udtryk for Chr. P.s økonomiske Stilling i Dag.

Ejendommens Handelsværdi under normale Forhold er 75 000 Kr.

Ingvard Jensen, Madumflod, Ulfborg, overtog sin Ejendom i 1903. Købesummen var 13 000 Kr., hvoraf Ingv. J. og hans Kone kun raadede over ca. 4000 Kr.

Der er i Aarenes Løb opdyrket et Areal paa ca. 35 ha.

Bygningerne var ved Overtagelsen daarlige — de var brandforsikrede for 800 Kr. Da Udhusene blev brækket ned, solgte Ingv. J. Tømmeret for 10 Kr. Nu staar der rummelige Byg-

ninger for den udvidede Bedrift.

Besætningen var ved Overtagelsen i 1903: 8 Køer, 4 Stk. Ungkvæg og 2 Heste, medens der nu under normale Forhold holdes: 30—32 Køer, ca. 40 Stk. Ungkvæg, ca. 30 Svin og 6—7 Heste foruden Faar og Fjerkræ.

Ejendomsskylden var i 1903 8000 Kr., og nu er den paa 40 100 Kr. Gælden var i 1903 9000 Kr., som nu er helt udløst.

Ejendommen er godt besat med Redskaber og Maskiner.

I det første Aar kunde 2 Mand høste hele Rugarealet paa en Dag, men nu er der rigeligt Foder til den stærkt forøgede Besætning.

Gaardens Handelsværdi under normale Forhold er 85 000 Kr.

Jens Østergaard, Høstrup, Haderup, Skive. Jens Østergaard er født i Ørum ved Viborg den 1. August 1899, Søn af Kresten Østergaard og Maren Østergaard, f. Christensen. Hans Hustru, Jenny Lund Østergaard, f. Jensen (født 1906), er Datter af Jens Chr. Jensen og Laura Maria Lund Jensen, Høstrup Østergaard, Skive.

Jens Østergaard har den meste Tid af sin Ungdom arbejdet ved Landbruget. Han fik i 1929 en Hedelod fra sin Hustrus Fødegaard

paa 30 Tdr. Land, hvoraf de 25 Tdr. Land var opdyrket, samt 3 Tdr. Land Eng, hvilket altsammen blev vurderet til 6000 Kr., som forøvrigt var Medgift. Bygningerne kostede 14 000 Kr. Besætningen, der bestod af 2 Heste, 4 Køer, 2 Grisesøer, samt de nødvendige Redskaber kostede 5500 Kr. Gælden var da 19 500 Kr., hvoraf Jens Østergaard havde 1500 Kr., som han havde sparet sammen. (Vurderingen til Ejendomsskyld 12 400 Kr.). J. Ø. købte i 1936 30 Tdr. Land uopdyrket Hede for 1500 Kr., og disse Arealer er nu opdyrket og merglet og i god Kultur. Ejendomsskylden er nu 14 600 Kr. Han byggede i 1937 Maskin- og Hønsesus.

Besætningen består nu af 4 Heste, 12 Køer, 16 Ungkreaturer, ca. 100 Høns, og alle Slags Landbrugsmaskiner forefindes paa Ejendommen. Gælden er nu 16 000 Kr. Ejendommens Værdi under normale Forhold er 55 000 Kr.

Anton Sørensen, Rørbæk pr. Rørbæk, 65 Aar gammel, blev i 1909 gift med Thilda, hvorefter de overtog en lille forsømt Ejendom i Døstrup, hvortil der hørte et Areal paa 10 Tdr. Land. Ejendommen kunde ikke ernære Familien, hvorfor Anton Sørensen maatte skaffe sig Indtægter paa anden Maade ved Mælkekørsel eller ved Arbejde for fremmede.

I 1913 solgte de denne Ejendom og købte deres nuværende Ejendom, der er paa 38 Tdr. Land, hvoraf Halvdelen ved Overtagelsen laa i Hede. Hele Ejendommen er nu opdyrket og er i god Kultur, og Bygningerne er i betydelig Grad forbedret. Hele Arbejdet er udført uden fremmed Hjælp, men Anton Sørensens Arbejdstid har ogsaa gennemgaaende været fra Kl. 4 om Morgenen til Kl. 10 om Aftenen.

Anton Sørensen og hans Hustru, der begyndte under meget smaa Kaar, har under vanskelige Forhold, idet de har arbejdet med daarlig Jord, tilvejebragt et godt Hjem, hvor de nu lever under gode økonomiske Forhold.

Christian Christensen Lund, Fræer Mark, Skørping, 62 Aar gammel, overtog sin nuværende Ejendom i 1907 efter sine Bedsteforældre. Ejendommen bestod af et lille simpelt og faldefærdigt Hus med et tilhørende Areal paa ca. 25 Tdr. Land, hvoraf Halvdelen laa i Hede. Besætningen var kun en Ko og et Par Faar. Ejendommen var fæstet til Grevskabet Lindenborg, og Fæsteren maatte forpligte sig til Aftægt til sine Bedsteforældre, og denne blev af lang Varighed, idet Bedstefaderen blev næsten 100 Aar gammel.

Chr. Christensen indsaa straks, at skulde han faa noget ud af Ejendommen, maatte han have anskaffet et Par smaa Heste for at faa Heden opdyrket. I de Aar dette stod paa, maatte han tage en Mælketur for at klare Udgifterne. I 1913 blev Chr. Christensen gift og fik en dygtig Kone. Børn fik de ingen af, men de har 2 Plejebørn, som de har skaffet et godt Hjem.

Hele Ejendommen er opdyrket og i god Kultur og med en 1. Kl. Besætning, og Husene er ombygget og udvidet. Ca. 4 Tdr Land er tilplantet.

Husmand Rasmus Rasmussen, Grindsted Plantage, Grindsted, 52 Aar gammel, er født i Hundstrup Sogn i

Svendborg Amt. Efter at han 1907 var blevet konfirmeret, kom han ud at tjene. Efter at have aftjent sin Værnepligt drog Rasmus Rasmussen i 1917 til Jylland for at grave Tørv, og her mødte han Marie Pedersen fra Sdr. Bork, med hvem han i 1919 blev gift.

Sommeren derefter arbejdede han ogsaa i Mosen, men fik fra 1. Oktober 1920 Ansættelse som Opsynsmand ved Lille Brande Plantage, som da ejedes af afdøde Statsgældsdirektør P. O. A. Andersen. I 1923 fik han Ansættelse ved Det danske Hedeselskab som Opsynsmand ved Grindsted Plantage, hvilken Stilling han havde, indtil han i 1932 købte Tjenesteboligen med tilhørende 5 ha Tjenestejord og 22,5 ha Hede- og Kærjord. Avl og Besætning paa Ejendommen medfulgte ikke i Handelen. Nu begyndte Rasmus, troligt hjulpet af Marie, paa Opdyrkningsarbejdet og paa Udvidelse af Bygningerne.

I 1934 byggedes Stald med Plads til 2 Heste, 20 Kreaturer og 15 Svin samt en tilsvarende Ladebygning, og Kultiveringen af Heden og Mosen blev fortsat. De er nu naaet saa vidt, at omtrent hele Ejendommen i Dag er frugtbar Agermark, og naturligvis er Læplantning og Have i fin Orden. I 1940 havde Rasmus den store Sorg at miste sin bedste Medhjælp, sin Hustru Marie. I Ægteskabet er der 8 Børn, 3 Sønner og 5 Døtre, 2 af Døtrene er gift, og den ældste Søn aftjener sin Værnepligt, de øvrige hjælper Faderen med at drive Ejendommen, der stadig udvides og forbedres. Ejendommen ligger nu som et Mønsterbrug med en stor og god Besætning.

Et usædvanlig dygtigt og samfundsnyttigt Arbejde har Rasmus og Marie udført.

Jens H. Lorentzen, Tistrup Søndermark, Tistrup, 64 Aar gammel, købte i 1908 Ejendommen, der var paa 14 Tdr. Land, hvoraf 3 Tdr. Land henlaa i Hede. Ved Overtagelsen var Lorentzen i Besiddelse af en Kapital paa ca. 1000 Kr. I 1911 tilkøbtes 11 Tdr. Land, hvoraf ca. Halvdelen var Hede, og i 1917 yderligere 17 Tdr. Land Hede.

Den samlede Ejendom bestaar i Dag af 35 Tdr. Land opdyrket Jord, der er bragt i mønsterværdig Kultur, og der er anlagt Læplantninger, der er holdt i saa fin Orden, at det er en Pryd for Egnen.

Paa Ejendommen er opført tidssvarende Bygninger, og der holdes nu en Besætning paa 2 Heste, 10 Køer, 10 Ungkreaturer foruden Svin og Fjerkræ.

Jens H. Lorentzen og hans Hustru har skabt et smukt og udmærket Hjem for sig selv og deres Børn og har i det hele taget udført et samfundsnyttigt Arbejde.

Fru Sedonia Hansen, Varmløse, Kvissel, Enke efter Husmand Alfred Hansen. Alfred Hansen og hans Kone overtog Ejendommen efter hans Forældre i 1915. Af de 9 ha, som Ejendommen bestaar af, var de 5 opdyrket, men Jorden var i daarlig Kultur paa Grund af Kalkmangel. Bygningerne paa Ejendommen var gamle. Prisen ved Overtagelsen var 4000 Kr. + en Aftægt til Alfred Hansens Forældre. Ingen af dem havde nogen Kapital ved Overtagelsen. En Del af Ejendommen bestod af Rimmer og Dobber, men de arbejdede begge

ihærdigt med det besværlige Opdykningsarbejde, som Kultivering af Rimmer og Dobber kræver, og i 1925 blev de gamle Huse revet ned, og nye opførtes i Stedet.

I 1937 blev Alfred Hansen dræbt af Lynet, og hans Kone stod nu ene tilbage med 5 ukonfirmerede Børn. Ved sin Dygtighed lykkedes det Sedonia Hansen at holde sammen paa Hjemmet, og efterhaanden som Børnene voksede til, blev Ejendommen endog yderligere forbedret, saaledes at det i 1940 blev nødvendigt at udvide Bygningerne for at skaffe Plads til Avl og Besætning.

Endvidere har Sedonia Hansen sammen med Børnene anlagt

en meget smuk Have paa en gold Rimme (Sandbanke), hvorfra der først maatte flyttes ca. 1000 Læs Sand. Resultatet af det slidsomme Arbejde, der er udført paa denne Ejendom, er nu, at den oprindelig faldefærdige og lidet ydende Ejendom i Dag fremtræder som et moderne Husmandssted med tidssvarende Bygninger, god Besætning, velforsynet med alle Redskaber og Maskiner og veldrevne Marker, der i Ydeevne ikke staar tilbage for de bedste paa Egnen.

Sedonia Hansen er i Dag Ejer af en skattepligtig Formue paa 16 000 Kr.

Husmand N. Chr. Jensen, Voldkær, Voersaa, Agersted, der nu er 65 Aar gammel, overtog sin nuværende Ejendom i 1906. Den bestod da af 7 Tdr. Land, der for største Delen henlaa i Hede, og af en faldefærdig Rønne. Den Del af Jorden, der var opdyrket, var i meget daarlig Kultur.

Ved Overtagelsen var der paa Ejendommen 3 Køer, hvoraf den ene døde Dagen efter Overtagelsen og de 2 andre døde kort Tid efter. Endvidere var der 2 gamle Russerheste. Niels Jensen gav 5000 Kr. for Ejendommen. I 1911 købte han 5 Tdr. Land Hede og i 1930 yderligere 30 Tdr. Land Hede. Hele dette Areal er nu opdyrket, og hele Ejendommen er merglet.

Niels Jensen har selv opgravet al den Mergel, der er paa Ejendommen, ligesom han ogsaa personlig paa Ejendommen har udført Dræning af 15 Tdr. Land. Omfattende Læplantningsarbejder er udført, og ved Ejendommen er der anlagt en stor og frodig Have med gamle Frugttræer.

Niels Jensen har bygget Ejendommen op, saa den nu bestaar af en firelænget Gaard. Ejendommens nuværende Besætning er paa 4 Heste, 12 Køer, 7 Kvier og 12—14 Svin og alle tidssvarende Maskiner forefindes. Markerne er i udmærket Drift. Ved Overtagelsen ejede Niels Jensen intet. Den nuværende Gæld paa Ejendommen er 11 000 Kr.

Ved det omfattende Opdyrkningsarbejde, Niels Jensen har udført, har han haft udmærket Støtte af sin Hustru og af Ægteparrets 6 Børn. Børnene deltog bl. a. i Opdyrkningsarbejdet ved at træde raa Furer ned bag Ploven.

Husmand Marinus Pedersen, Dommerby, Nr. Saltum, født 1894, overtog i 1927 sin nuværende Ejendom, hvis samlede Areal var 34 ha, hvoraf kun 8 ha var opdyrket, medens det øvrige Areal henlaa i Hede og Klit. Bygningerne var gamle og faldefærdige. Prisen ved Overtagelsen var 12 000 Kr.

Siden Overtagelsen har Ejeren udført omfattende Opdyrknings- og Plantningsarbejder, foruden at de gammeldyrkede Arealer ved

Grundforbedring er bragt i bedre Kultur. Til Ejendommen hører nu et opdyrket Areal paa 17 ha, og paa ca. 7 ha er der anlagt Plantage, foruden at der er plantet Hegn mellem Markskifterne og Læbælter om Hus og Have.

De gamle Bygninger er tildels nedrevet og erstattet med nye tidssvarende Bygninger. Den oprindelige Besætning er mere end fordoblet, og det samme gælder de Afgrøder, der høstes paa Ejendommen.

Kun gennem et enormt Slid er det lykkedes Marinus Pedersen at bringe Ejendommen op i den Form, hvori den nu fremtræder.

Kresten Olav Jørgensen, Ertbølle, Strandby. Farsø, er født 1888 i Skibelund Sogn. Efter at have været en Vinter paa Højskole og efter i nogle Aar at have haft Plads som Tjenestekarl, blev han i 1918 gift med Birthe og kort Tid efter overtog de deres nuværende Ejendom, de første 2 Aar som Lejere, hvorefter de købte den for en Pris af 1100 Kr. Paa Ejendommen var der et lille Hus, der var bygget af Kampesten, det tilhørende Areal var paa 8 Tdr. Land, men kun 1 Skp. Land var dyrket Jord.

De begyndte med de bare Næver og en Besætning paa en Høne og 4 Kyllinger, der senere forøgedes med en Gris, en Ged og et Lam. Utrættelig arbejdede de begge to med Hedens Opdyrkning, saaledes at det ret hurtigt blev muligt for dem at holde en Ko paa Ejendommen.

I 1927 købtes 8 Tdr. Land til og i 1932 yderligere 10 Tdr. Land. Samtidig med det store Slid, som Opdyrkningsarbejdet medførte, maatte der bygges, og da Ejendommen i de første Aar næsten ingen Indtægter kunde give, maatte Olav gaa paa Dagleje. I 1928 maatte de optage et Laan paa 2800 Kr. i Ejendommen, men det er ellers noget, de ikke siden har givet sig af med. De har altid haft det saadan: Intet Køb eller Bygning uden kontant Betaling. Derfor byggede de ogsaa paa deres egen Maner. De drev Ejendommen frem til i Tiden før 1940 at omfatte et helt nyt opbygget Hjem, og omtrent hele Lyngheden forvandlet til veldyrket Agerjord, der ligger godt beskyttet af Læplantninger. Paa Ejendommen er der en Besætning paa 2 Heste, 5 gode Køer, 1 Kvie, 2 Kalve, 1 So og 4—5 store Svin.

Især de første Aar blev for Birte og Olav et Liv i Arbejde og Savn, som sikkert kun faa kender til. Det var Aar i Kamp mod Storm og Sandflugt, men de overvandt alle Vanskeligheder.

Jens Peter Elkjær, Brorsensminde ved Viborg, blev gift i 1907 med Laurine Kaldahl, og de to købte en meget forfalden Ejendom paa Viborg Vestermark, op til Liseborg Plantage.

Arealet var godt 20 Tdr. Land, hvoraf 10 opdyrket, medens Resten henlaa som Hede og lyngklædte Mosehuller. I 1918 tilkøbtes yderligere 8 Tdr. Land ogsaa uopdyrket Areal, og igennem Aarene har der været nok at gøre med at planere, pløje, mergle og kultivere Jorden.

Til at begynde med kunde 2 Køer og 2 Russerheste ikke faa Føden paa Ejendommen. Elkjær maatte derfor gaa i Lag med Grusharvning og Kørsel for Kommune og Amt ved Vejmaterialeleverancer. »Jeg har saamænd kørt Grus paa Viborgs Gader,« bemærker Elkjær, »nu er de jo blevet asfalteret, de fleste af dem«.

Bygningerne var simple og faldefærdige, men Elkjær fik bygget nye, og plantede omkring Ejendommen.

Det var saa heldigt, at Mergelkørselen i de Aar begyndte at foregaa pr. Bane. Fra Kølsen Mergelleje fragtedes Mergelen med Bane til Viborg Søndermark, og de smaa Russerheste og Elkjær sled i det, trofast og regelmæssigt, Dag efter Dag. Der var ikke noget, der hed, at slippe let fra det.

Ret hurtigt fik Elkjær 23 Tdr. Land i Orden, men de sidste 5 Tdr. Land Mosehuller kunde han først klare, da Hedeselskabets Fræser kom og hjalp til i 1936.

I 1934 købte Elkjær yderligere 10 Tdr. Land fra »Møgelkær« ca. 1½ km fra Ejendommen.

Nu har Elkjær og Hustru virket paa Brorsensminde i 37 Aar. Ejendommen er igennem Aarene drevet mønsterværdigt. I Hjemmet har Flid, Orden og Nøjsomhed altid hersket. Ægteparret har 5 Børn, 2 Sønner og 3 Døtre, der nu er voksne og bosatte med Undtagelse af den yngste. Alle er de blevet ved Landbruget og Viborgegnen.

Elkjær har i 1944 kunnet overdrage Ejendommen til en Søn, der nok skal holde Bedriftens gode Traditioner i Ære.

Der er for Tiden 4 Heste, 10 Køer, 5 Ungkreaturer og ca. 10 Svin. Elkjær har drevet Fremavl af Læggekartofler og tidligt lagt sig efter norske Heste og røde Køer med stor Ydelse.

Baade Jens Peter og Laurine Elkjær kan glæde sig over at være raske, og har nu anskaffet sig et pænt Hus ved Holstebro Landevej. Ogsaa her ses det, at det er et Hjem med Orden og Hygge.

»Det er gaaet godt,« siger Elkjær, »fordi jeg har haft saa god Støtte i min Hustru, der altid har fulgt med i Bedriften og passede den, naar jeg ikke selv kunde være hjemme.«

Niels Peter Kirkbæk, Kirkbæk, Nr. Saltum, er født i Kirkbæk, Nr. Saltum, den 21. September 1883. Allerede som niaarig kom han ud at tjene

som Hjorddreng, og efter Konfirmationen tjente han som Karl forskellige Steder, indtil han i 1896.

23 Aar gammel, blev gift og overtog Fødehjemmet efter Bedsteforældrene.

Prisen for Ejendommen var 3200 Kr. samt Aftægt til Bedsteforældrene. Ved Overtagelsen bestod Ejendommens Areal af 2,5 ha opdyrket Jord samt 7,5 ha Hede. I 1923 tilkøbtes et Klitareal paa ca. 7 ha. Ejendommens Hede- og Klitareal er nu opdyrket, og der er paa dette udført meget betydelige Planerings- og Afvandringsarbejder, saaledes at Jorden nu er i særdeles god Kultur.

Ejendommens Bygninger, der ved Overtagelsen var gamle og næsten faldefærdige, afløstes i 1921 af nye tidssvarende Bygninger. Laden udvidedes i 1927 ved en Tilbygning.

Besætningen, der ved Overtagelsen bestod af 1 Ko og 3 Faar, er nu 2 Heste, 6 Malkekøer, 2 Kvier, 2 Kalve, 4 Svin og 6 Faar.

Ved Overtagelsen avledes paa Ejendommen ca. 5 Tdr. Rug og 8 Tdr. Kartofler. Nu avles ca. 150 Tdr. Korn, 450 Tdr. Roer, 75 Tdr. Kartofler og 25 Læs Hø aarlig.

Der er anlagt en pæn Have ved Ejendommen, desuden har Niels P. Kirkebæk tilplantet 9 Tdr. Land Hede og Bakker.

Niels Peter Kirkebæk er en selvgjort Mand, han har sammen med sin Hustru ved stræbsomt Arbejde fra tidlig Morgen til sen Aften gennem 50 Aar fra ganske smaa Kaar bygget op et smukt og mønsterværdigt drevet Landbrug. Der blev ogsaa Tid og Raad til at opdrage en stor og dygtig Børneflokk. I de første Aar maatte der tjenes noget uden for Ejendommen for at skaffe Føde til Familien, Niels P. Kirkebæk arbejdede da med forskelligt, som Fiskeri, Grøftegravning, Mælkekørsel m. m.

Den samlede Gæld paa Ejendommen er nu 10 700 Kr. Ejendoms-skyldværdien er ansat til 7800 Kr.

Johannes E. Christensen, Sønderaaen, Knasborg, Aalbæk, Raabjerg Sogn er født i Øster Tværsted den 22. Januar 1897 som Søn af Husmand Chr. Christensen og Hustru.

Johannes Christensen tjente som ung Mand paa forskellige Gaarde paa Raabjergeggen. I 1922 overtog han en ubebygget Ejendom i Knasborg for en Pris af 5000 Kr. Ejendommens Areal bestod ved Overtagelsen af 6 Tdr. Land opdyrket Jord, 5 Tdr. Land Klit og Skoveng samt 39 Tdr. Land Hede.

14 Tdr. Land af Heden er gennem de forløbne Aar kultiveret. Ved

Overtagelsen avledes paa Ejendommen ca. 6 Tdr. Korn og 6 Læs Hø, nu avles ca. 75 Tdr. Korn, 100 Tdr. Roer, 75 Tdr. Kartoffler samt 30 Læs Hø aarlig og der holdes en Besætning paa 2 Heste, 8 Malkekøer, 3 Kvier, 2 Kalve samt Svin.

Johannes Kristensen har anlagt en pæn Have ved Bygningerne og plantet Læbælter i Skellene, endvidere er en Del af den daarligste Jord tilplantet, han har med Hjælp af sin Hustru paa den magre Klitegnsjord oparbejdet et godt Landbrug. I Hjemmet er opdraget 7 dygtige Børn, der, efterhaanden som de voksede til, lærte at hjælpe godt til med Arbejdet i den hjemlige Bedrift.

Johannes Kvist, Siem, Terndrup, er født i Sdr. Kongerslev den 8. Maj 1905

som Søn af Ane Kirstine og Søren Kvist. Indtil 16-Aars Alderen opholdt Johannes Kvist sig i Fødehjemmet og deltog der i Pasningen af Bedriften. Senere havde han forskellige Pladser som Karl og Fodermester ved Landbruget, var paa Højskole og rejste derefter til Kanada, hvor han opholdt sig i 4 Aar, før han i 1932 kom

hjem og overtog en Ejendom i Siem med et Tilliggende paa 17 ha, hvoraf 5 ha var opdyrket Agerjord, medens 11 ha henlaa som Hede. Prisen paa Ejendommen var 13 250 Kr. Heden er nu opdyrket. Avlen, der i 1932 udgjorde ca. 30 Tdr. Korn, 400 Tdr. Roer, 60 Tdr. Kartoffler og 5 Læs Hø, er nu steget til ca. 150 Tdr. Korn, 1300 Tdr. Roer, 200 Tdr. Kartoffler og 45 Læs Hø aarlig.

Ved Overtagelsen bestod Besætningen af 2 Heste, 3 Malkekøer, 1 Kvie, 2 Kalve og 3 Svin. Nu holdes 2 Heste, 7 Malkekøer, 6 Kvier, 5 Kalve og ca. 10 Svin.

Bygningerne, der ved Overtagelsen var gamle og svage, er ombygget eller fornyet, saaledes at de nu er tidssvarende.

Ejendomsskyldværdien, der ved Overtagelsen var ansat til 7300 Kr., er nu steget til 14 000 Kr.

Ejendommens Gæld overstiger kun lidt Ejendomsskyldværdien.

Niels Eli Jensen, Hellum Hede, Skørping, er født i Thorup Sogn den 17. Maj 1908 som Søn af Boelsmand Anton Jensen og Hustru. Han opholdt sig indtil Konfirmationen i Fødehjemmet, var derefter i nogle Aar ude at tjene. I April 1933 overtog han for 6500 Kr. en Ejendom uden Besætning paa Hellum Hede med et Jordtilliggende paa 12¹/₂ ha, heraf var kun ca. 2¹/₂ ha Agermark, medens Resten henlaa som Hede og Mose. Nu er Hedearealet opdyrket, og Mosen er under Kultivering. I 1933 avledes paa Ejendommen ca. 15 Tdr. Korn, 50 Tdr. Roer, 40 Tdr. Kartoffler; nu avles ca. 110 Tdr. Korn, 600 Tdr. Roer, 200 Tdr. Kartoffler og 8 Læs Hø aarlig, og der holdes en Besætning paa 2 Heste, 6 Malkekøer, 2 Kvier, 5 Kalve samt 10 Svin.

I Bygningerne var der ved Overtagelsen Plads til 2 Køer og 2 Kalve, medens der ikke var Plads til Svin. I 1934 blev der bygget Kostald, Ajlebeholder og Møddingssted. I 1936 byggedes 30 Alen Kørelade, 1938 byggedes Høsehuse; Stuehuset er efterhaanden forbedret.

Ejendomsskyldværdien var i 1933 ved Overtagelsen ansat til 5300 Kr., den er nu 9500 Kr.

N. E. Jensens Gæld paa Ejendommen var ved Overtagelsen ca. 5000 Kr., nu er Gælden 9000 Kr.

Niels Basse.

Mindre Meddelelser.

Engelske Skove har under Krigen leveret 600 Millioner Kubikfod Træmasse, hvilket har ødelagt Skovene i meget høj Grad, idet England i Forvejen var Europas skovfattigste Land. Regeringen er imidlertid nu gaaet ind for, at Skaderne skal genoprettes og Skovarealerne yderligere udvides, saa England ikke paany skal staa i en saa katastrofal Mangel paa Træ, som det har været Tilfædet under begge de sidste Verdenskrige.

*

I »Tidsskrift for Skogbruk« slaas i det sidste Nummer til Lyd for, at Forstkandidaterne ikke skal være Kontordolk, men først og fremmest skal udøve deres Gerning ude i Skoven. Kontorarbejdet, der i Øjeblikket næsten kvæler dem, bør overlades til Kontorfolk, saa Forstkandidaterne kan arbejde med det, der er deres Opgave, og hvor der er mere Brug for dem end nogensinde.

Der er mange danske Forstmænd, der vil være Tilhængere af en saadan Ordning ogsaa herhjemme.

*

Mindestenen blev gemt.

I en Radiosamtale den 23. Maj mellem Klitinspektør *Thaarup* og Sekretær *Skodshøj*, fortalte Klitinspektøren bl. a., at det smukke *Blaabjærg* ved Henne var usædvanlig stærkt skæmmet af Tyskernes Hærgen. Selve Højdepunktet var blevet stærkt befæstet, saaledes at det havde været nødvendigt at nedtage den mægtige Mindesten for de Thygeson og grave den ned ved Foden af *Blaabjærg*. Tyskerne havde desuden bl. a. ryddet en 50 Meter bred Befæstningslinie gennem Plantagen fra Nord til Syd.

Bemærkelsesværdigt var det, at de store Befæstningsarbejder i Klitterne langs hele Vestkysten praktisk taget ingen Steder havde givet Anledning til Sandstormsskader ind over dyrkede Marker, idet Tyskerne havde været tvunget til selv at dæmpe Sandet for overhovedet at kunne færdes i Klitterne.

*

I Norge er der i 1944 skudt 1444 Elsdyr, det højeste Antal i mange Aar. Desuden blev der skudt 345 Vildren, 54 Krondyr, 521 Raadyr og 8 Bæver. For Vildren og Raadyr er det mere end 50 % over det normale. Det store Tal maa ses en Del paa Baggrund af Kød mangelen i Norge, og er i Virkeligheden sikkert adskilligt større, idet Situationen naturligt medførte, at en hel Del Jagtudbytte aldrig blev opgivet.

*

Hedeselskabets Skovriderforening har holdt Generalforsamling i Silkeborg den 31. Maj. Skovrider *Thyssen*, Ebeltoft, genvalgte som Formand.

*

De samvirkende Plantningsforeninger

holdt den 31. Maj Aarsmøde i Silkeborg, hvor 170 Delegerede deltog. Mødet blev meget tilfredsstillende, idet en lang Række Opgaver blev livligt drøftet. Referat vil fremkomme i et senere Nummer af Tidsskriftet. Skovrider *J. J. Holt*, Grindsted, udtraadte efter 24 Aars Virke i Bestyrelsen og blev afløst af Skovrider *Fromsejer*, Skærbæk.

Den følgende Dag foretoges en interessant og lærerig Udflugt til Nr. Snede og Ejstrupholm.

*

A/S Orten Plantage udbetaler i Aar 8 % i Udbytte.

*

A/S Ashøj Plantage

i Thisted Amt har i det forløbne Aar haft 1500 Kr. i Driftoverskud, men dertil kommer, som Formanden *Chr. Mortensen*, Heltborg, forleden oplyste paa Generalforsamlingen, at der i Aar er anvendt et Par Tusinde Kroner til Prydbuske m. m.

Til Bestyrelsen genvalgte Sagfører *Jacobsen* og *Peter Bisgaard*, Vestervig, nyvalgt blev *Willy Agerholm*, Hurup, og *Jens Jensen*, Heltborg.

I »Skogbrukeren«s sidste Nummer findes en Oversigt over Skovbrande i Norge. I Tiden 1900—1935 brændte gennemsnitlig 660 Hektar om Aaret, i Perioden 1935—40 800 Hektar og i Perioden 1940—1944 2004 Hektar om Aaret. I den sidste Periode skyldes de 50 % af Brandene Uforsigtighed, hvortil formentlig maa lægges 28 % for hvilke Aarsagen er uopklaret. 91 Brande, omfattende 2466 Hektar, skyldes i det omtalte Femaar Krigsaarsager.

HELLESENS Haandlygte Model 1942
er en stor, stærk, paalidelig Haandlygte

HELLESENS Haandlygte, Model 1942
giver blændende Lys Aar efter Aar med

HELLESENS

verdenskendte Tør-
element

HELLESENS

Haandlygte
Model 1942
I Regn og Blæst
uden at blinke

Absolut farefri i Ga-
rager, Stalde, Pak-
huse og i Hjemmet

Uundværlig i
Jægerhytten

Brug **RANDERS**
REB

**Herning Hede-
& Diskontobank.**

10—12 $\frac{1}{2}$. 2 $\frac{1}{8}$ —5.
Telefon 5, 273 og 720.

**Dansk Landbrugs-
og Handelslaboratorium**

ved R. KROGH

Odense - Telefon 1731 - 2 Lin.

Røde

Drænrør

fra 2" — 12" haves
altid paa Lager.
Forlang Tilbud.

„Sofienlund“

Teglværk.

Telefon 10 Ulstrup.

Hotel Herning.

Telf. 21—41.

Byens første Hotel.

Landmændenes eget gensidige Forsikringselskab

„Hagelskadeforsikringen for Jylland“.

Danmarks største Selskab i denne Branche har nu i 80 Aar (Siden 1866) ydet de jyske Landmænd en fuld betryggende Forsikring mod Tab ved Haglskade paa Markafrøder til den lavest mulige Aarspræmie. —

Gennem Reassurance er Medlemmernes solidariske Ansvar nu stærkt begrænset.

Indmeldelser modtages af de i hvert Herred ansatte Distriktsforstandere eller ved Henvendelse til **Foreningens Hovedkontor, Ryesgade 33, Aarhus, Direktør Walter Houlberg.** — Telefon 1284. —

Bestyrelsen for fornævnte Forening:

*Chr. Lüttichau, Tjele, Formand. H. Skau, Hammelev.
Proprietær Suhr-Kirketerp, Alstrupgaard pr. Hadsten.
Kr. Kristiansen, Højvang pr. Daugaard.*

Det gensidige Forsikringselskab

Dansk Plantageforsikringsforening

tegner Forsikring for Genplantningsværdien for Naaetræsplantager overalt i Danmark. Indskud een Gang for alle 1 Kr. pr. ha, dog ikke under 1 Kr. Aarlig Præmie pr. ha 20 Øre, dog ikke under 100 Øre. Vedtægter og Indmeldelsesblanketter faas ved Henvendelse til

FORENINGENS KONTOR I VIBORG.

AEROLIT
DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

ANDELS-PENSIONSFØRENINGEN

Vestre Boulevard 47, Tlf. C. 2728.

(Gensidigt Pensionsforsikringssekskab.)

København V.

Pensionsforsikringer, Liv-, Overlevelsels- og Børnerenter.

TRÆLØSE PR. HERLUFMAGLE - TLF. SKELBY 83
Under Kontrol af Sydsjællands Planteavlssudvalg.

Nørre Allé 92 Aarhus

Stenstrup og Odense
Teglværkers Kontorer

Stenstrup - Telefon Nr. 19

Prima Drænrør

Assurance-Compagniet

BALTICA A/S

København K.

Bredgade 42.

Røde Drænrør

2" - 12"

Fredenshøj Teglværk

Aabenraa

Telefon 2127

**Spedalsø
Cementvarefabrik**
R. Jensen . Indeh. J. Jensen
Telf. 504 Horsens

Imprægnerede Rør efter
Ingeniørforeningens
Normer. Drænrør i forsk.
Dimens. fra 10-50 cm.
Forlang Tilbud.

**Viborg Andels-
Svineslagteri**

vore Udsalg bring. i Erinding
Telef. 137 og 779

A/S L. Hammerich & Co.
Specialforretning i Bygnings-
artikler. Grundlagt 1854
Telefon Nr. 7050 (3 Linier)
Aarhus

SOPHUS BERENDSEN A/S

V. Farimagsgade 41 . København V.
Kannikkegade 18 . Aarhus

Alt Entreprenørmateriale

Leverandør til Hedeselskabet

L. KRISTENSEN

REMINGTON OG REMTOR
SKRIVEMASKINER

DANMARKS ÆLDSTE
SKRIVEMASKINE-FIRMA

FREDERIKSBERGGADE 1 A
KØBENHAVN K.

Stryg elektrisk

Anvend Tørvestrøelse ved Dræning.

Paa Jorder med finsandet Undergrund kan en Tilsanding af Drænrørene forebygges ved Anbringelse af et Lag Tørvestrøelse („Hundekød“) omkring Stødfugerne, ligesom Tørvestrøelse med Fordel benyttes ved Dræning i stiv Lerjord. Spørg Hedeselskabet.

Alfa SENNEP

- den pikante

Forlang den hos Deres Købmand

Kaas- Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands

Kulkompani

Nørresundby

Telefon 4227 - 4228

Fabrik: Kaas

Telf. Kaas 11.

Varde Bank Esbjerg Afdeling

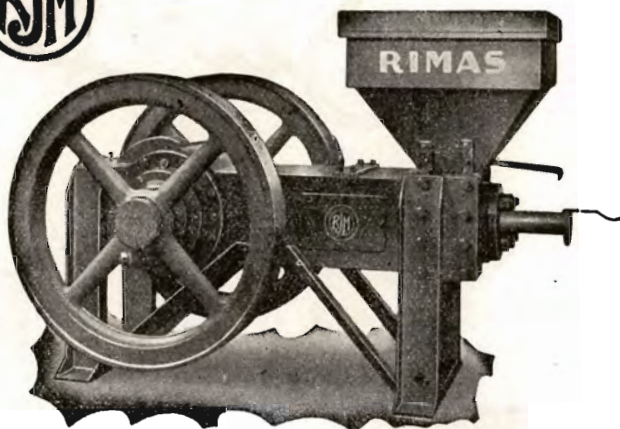
Kongensgade 62
og Fiskerihavnen

SKIVE

DISKONTOBANK

Kontortid 9-12 og 2-5

Filial i Haderup

„RIMAS“ TØRVEPRESSERE
„RIMAS“ ÆLTEVÆRKER
„RIMAS“ FORMTØRVSPRESSER

er uovertrufne i Kvalitet, Driftssikkerhed og Økonomi.
Indgiv Deres Bestilling i god Tid.

**Ringsted Jernstøberi
& Maskinfabrik A/s**

Danatex Træfiberplader

100 % dansk - mod Kulde, Fugt og Lyd

AXEL PRIOR Akts.
Bredgade 33 - Centr. 23
KØBENHAVN K.

A/S L. HAMMERICH & CO.
Grønnegade 57-59 - Tlf. 7050
V. Ringgade - AARHUS

Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring

Tlf. 14350 . Gensidigt Selskab . Reventlowsgade 14 . København V.

Ansvarsforsikring

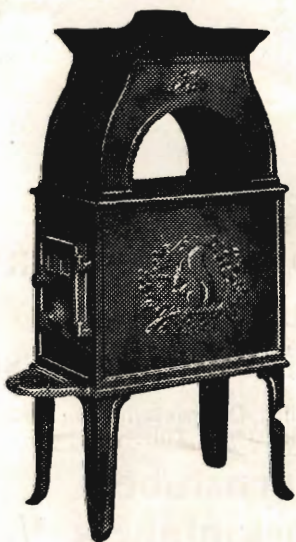
Automobilforsikring

SPRIT

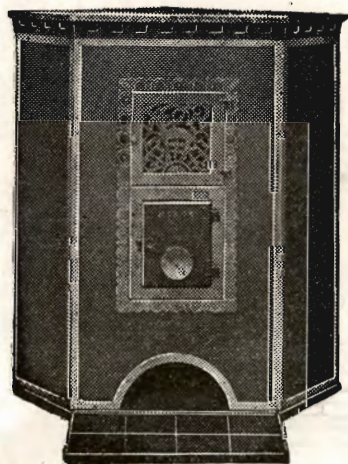

til teknisk Anvendelse.

Marsø Støbejerns

BRÆNDEOVNE

BRÆNDEKAMINER

AKTIESELSKABET
N.A. Christensen & Co.
KGL. HOFLEVERANDØR
NYKØBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, Civilingeniør J. Parbo (Formand),
Afdelingsleder, Skovrider B. Steenstrup og Botaniker N. C. Nielsen.
Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri, Viborg.